

Smartphones maken je kind flimmerig?

App, noot, mies...

Terwijl jij nog uitvogelt hoe je nieuwe telefoon of tablet werkt, swipet je kleuter van app naar app. Is dat zorgwekkend of leert hij alleen maar van al die digitale snufjes, vraagt journaliste Petra Schouten zich af.

Glimmend van trots zet mijn oudste dochter een boterhamzakje gevuld met munten en briefjes, het resultaat van twee jaar sparen, op de toonbank bij BCC: 'Ik wil graag een DS kopen.' Vanzelfsprekend leg ik dit memorabele moment vast met mijn iPhone, om de foto vervolgens op Facebook te zetten met de mededeling dat ik als zesjarige toch echt met andere dingen bezig was. 'Er is inderdaad een revolutie gaande,' zegt Liesbeth Hop, oprichtster en woordvoerdster van de Stichting Mediarakkers en auteur van het boek *De WIFI-generatie*. 'Een verandering die met grote snelheid op ons af komt. Onze kinderen zijn de derde generatie die opgroeit met digitale media. Internet, en vooral mobiel internet, zijn vanzelfsprekend geworden. Dertien procent van de eenjarigen heeft weleens geswiped en één op de vijf peuters speelt weleens spelletjes op een smartphone, tablet of spelcomputer. Niets mis mee, zolang het maar in balans blijft. Een kind moet zich, als het bijvoorbeeld even niet op de iPad mag, ook zelf weten te vermaken.' Volgens Liesbeth is het minstens zo belangrijk dat ouders weten waar hun kroost mee bezig is. Ze vergelijkt het altijd met het verkeer. 'Toen het drukker werd op straat, zijn we niet auto's gaan verbieden, maar verkeerslessen gaan geven. Net zo goed als je een vijfjarige niet in zijn eentje langs een drukke weg laat fietsen, mag je hem ook niet loslaten op de digitale snelweg. Het werkt twee kanten op. Zit jij te facebooken en vraagt je zoon wat je doet? Leg dan uit waar je mee bezig bent. Andersom ook. Speelt hij een spelletje op jouw telefoon, ga ernaast zitten. Niet om hem te controleren, maar om eventuele vragen te beantwoorden. Een kind wil graag delen.

Dat je een kleuter niet zonder toezicht met je smartphone moet laten spelen, weet Yvonne Bax (33), moeder van Sem (4) en Loek (2) intussen uit ervaring. 'Wij hebben geen spelcomputer, dus af en toe mag Sem een kwartier 'op' mijn telefoon. Want hoe je het ook wendt of keert, mobiel internet is de toekomst. Ik dacht: zolang hij op de bank blijft zitten, kan het geen kwaad. Mijn telefoon is inderdaad nog nooit op de grond gevallen. Het kwaad geschiedde online. 'Bedankt voor uw bestelling,' luidde de kop van een mailtje dat ik vorige week ontving. Wat bleek? Sem had voor 19,99 dollar coins gekocht voor Draw Something, een soort online Pictionary. Ik speel het spel soms met mijn zus. Ik heb er nog een mailtje achteraan gestuurd, uitgelegd dat de bestelling een vergissing was, maar het geld is gewoon afgeschreven. En Sem? Die is zich van geen kwaad bewust.' Een paar dagen eerder had Yvonne met haar smartphone een app afgerekend. Blijkbaar stonden haar creditcardgegevens nog ergens 'geparkeerd.' Achteraf ben ik blij dat het is gebeurd, want nu is mijn telefoon tenminste goed beveiligd. Mijn man is er een hele avond mee bezig geweest.'

GOED BEVEILIGD

Yvonne en haar man zijn beiden pas anderhalve maand in het bezit van een Samsung Galaxy. De eerste weken waren we continu met onze telefoons in de weer. Af en toe liet ik Sem iets zien: 'Kijk, deze foto heeft mama van jou gemaakt.' Na een paar weken vroeg hij of hij mijn

telefoon mocht vasthouden. Tot mijn verbazing trok Sem niet alleen met zijn vinger het patroon dat nodig is om mijn mobiel te ontgrendelen, hij wist ook moeiteloos de apps te vinden. Terwijl ik nooit heb laten zien hoe het werkt.' Kinderen kopiëren. Uitleg over de werking van een smartphone of gameboy is niet nodig, ze hoeven alleen maar naar ons te kijken om te weten hoe het apparaat werkt. 'Wij geven soms wel een

'Tot mijn verbazing trok Sem moeiteloos het patroon om mijn mobiel te ontgrendelen'

verkeerd signaal af,' bekennt Jojanne Claessen, moeder van Finn (3) en Bas (1). De freelance fotografe en haar vriend Ron zijn de trotse bezitters van een iPhone, een Android, een iMac, een pc, een Macbook, een laptop en een VTech. Ongemerkt zijn ze vaker met hun gadgets in de weer dan ze denken. 'Ik spreek Ron er zo nu en dan op aan dat hij niet zo vaak met zijn snufferd boven zijn telefoon moet hangen. Maar laatst werd ik er door mijn schoonouders op aangesproken dat ik toch ook wel erg vaak even mijn Facebook check of zit te whatsapp'en. Het is ook verslavend. Onbewust geef ik het verkeerde voorbeeld. Alles wat ook meteen naar Bas' oor, gevolgd door het woord 'hi'. Laatst probeerde hij zelfs *Teletubbies* te regisseren door zijn vinger over het beeldscherm van de televisie te bewegen. Een behoorlijke spiegel. Ook mijn oudste is aan het verdigitaliseren. Zodra hij zich maar een beetje verveelt, vraagt Finn of hij een spelletje mag spelen op mijn telefoon of de 'komkuter'. Soms baal ik daarvan, dan denk ik: pak lekker je trein. Als we niet thuis zijn,

'Zit jij te facebooken en vraagt je zoon wat je doet? Leg dan uit waar je mee bezig bent'

wil ik mijn mobiel nog weleens afgeven, maar nooit langer dan tien minuten. Sinds mijn iMac een paar keer in een 'Windows spaghetti' (vastgelopen door een teveel aan geopende pagina's, red.) is geraakt, is mijn computer verboden terrein. Als alternatief hebben we vorig jaar zomer een tablet aangeschaft, waarop Finn naar hartelust kan tekenen, filmpjes kijken en spelletjes kan spelen. Thuis probeer ik het computeren te beperken tot een half uur per dag. Al moet ik bekennen dat hij vorig jaar, toen we op vakantie gingen naar Noorwegen, bijna de hele rit naar filmpjes heeft zitten kijken. Ach, vroeger luisterden we naar een bandje van Bassie en Adriaan.'

'Zolang ze naast iDingen' ook buiten spelen, zie ik alleen maar voordelen'

Dat veel kinderen Apple-fan zijn vindt Liesbeth Hop niet zo vreemd. 'De navigatie van deze apparaten sluit naadloos aan op de intuïtieve vaardigheden van kinderen. Zelfs een eenjarige kan swipen. Sterker nog, hij wordt er door getriggerd.'

GEEN GESLEEP MET SPULLEN

Zo ook Anne-laure (9), Jé-julie (6) en Isa-beau (2), de dochters van Annemarie Hannen. 'iPhone, iPad, iPod, het maakt mijn meiden niet uit waarmee ze 'spelen', zolang er maar een 'i' op staat en een appel. Volgens Annemarie, die sinds een jaar met haar gezin in Bangkok woont, is het iDing, zoals ze haar Apple-'verzameling' noemt, een godsgeschenk. Vooral tijdens lange vluchten is de tablet ideaal. Niet alleen voor mijn kinderen, maar ook voor medepassagiers. Ook in restaurants zorgt iDing voor een aangename sfeer. Onze dochters zitten

braaf naast elkaar naar hun beeldscherm te staren. Natuurlijk kan ik ook stiften meenemen, kleurplaten of spelletjes, maar waarom zou ik als het ook kan met één apparaat?'

Vaak heeft Annemarie het gevoel dat ze zich moet verdedigen. 'Mensen in mijn omgeving roepen geregeld dat ze het schandalig vinden dat kinderen zichzelf niet meer kunnen bezighouden. Onzin. Deze elektronische snufjes zijn de toekomst. Onze meiden zullen er mee moeten leren, leven en werken. Zolang ze naast iDingen ook dagelijks buiten spelen, zie ik alleen maar voordelen. Wie weet verschijnt er binnenkort een potjestraining-app op de markt. Dat zou het iDing helemaal compleet maken.'

LEKKER SLAPEN-APP

Een van de positieve kanten van het gebruik van smartphones is volgens Liesbeth Hop dat kinderen sneller leren. 'De kleurtjes, de bewegende beelden en geluiden die apps bieden maken de lesstof uitdagend, zodat peuters en kleuters er meer tijd aan willen besteden. Neem *Letterschool*, een game die door middel van het aanraken en overtrekken van letters en cijfers kleuters enthousiasmeert te leren lezen en schrijven. De letter P bijvoorbeeld bestaat uit gras, dat eenmaal nagetekend door een grasmaaier wordt gemaaid. Hoe meer er gebeurt, hoe langer ze geboeid blijven. Toch hoeft je als ouder niet altijd op zoek te gaan naar educatieve apps. Ook van entertainment en interactieve boekjes worden kinderen wijzer. *Waar kom ik vandaan?*, vergelijkbaar met een ouderwets prentenboek met bewegende dingen, is bijvoorbeeld echt een aanrader. In vergelijking tot een papieren prentenboek zijn de mogelijkheden eindeloos. Er bestaan ook apps die jou als ouder op een interactieve manier helpen. Bijvoorbeeld tijdens het bedritueel. Met *Jop Gaat Slapen* kan je kind Jop de Giraf

helpen bij zijn vaste patroon: opruimen, uitkleden, in bad gaan, afdrogen, tandenpoetsen, pyjama aantrekken, boekje lezen, kusjes geven en slapen. Jop moedigt je kind aan en laat zien dat naar bed gaan leuk is. *Toca House* ten slotte is een app voor twee- tot zesjarigen die de spelers laat kennismaken met huishoudelijke taken. Onderzoek heeft uitgewezen dat *Toca House*-fans eerder geneigd zijn hun ouders een handje te helpen.

Mijn iPhone was lange tijd heilig, vooral omdat het ook mijn zakelijke telefoon is. Sinds mijn oudste een DS heeft, is daar verandering in gekomen. Zodra ze haar Nintendo tevoorschijn tovert, begint haar twee jaar jongere evenbeeld te piepen: 'Ik wil ook een spelletje spelen.' Om de vrede in huis te bewaren, heb ik dus toch maar wat educatieve apps op mijn smartphone gedownload. Een gouden zet, zijn ze allebei blij. 'Yes, ik ben een level verder,' jubelt de oudste. 'Je bent blij met je DS hè, schat?' vraagt ik. Ze knikt, haar ogen nog op het beeldscherm gericht. 'Ja, heel erg. En nu ga ik sparen voor een iPod, zo'n ding waarmee je kunt bellen.' X

@Op Mijnkindonline.nl kun je terecht met al je vragen over gamen, cyberpesten en het gebruik van internet op school.
 @ Mybee.nl is een programma waarmee kinderen veilig en zorgeloos kunnen surfen.
 @ Mediarakkers.nl wil de mediavaardigheid van kinderen tot en met zestien jaar vergroten. Op de site vind je veel tips, maar ook spelletjes voor je kind(eren). @Het boek **Contact, Kinderen en Nieuwe Media** gaat over het gebruik van nieuwe media bij kinderen in de basisschoolleeftijd. Door Jos de Haan en Remco Pijpers €26,90, Uitgeverij Bohn Stafleu van Loghum. @ **De WIFI-generatie** laat jou als ouder kennismaken met de tien kenmerken van de WIFI-kids. Door Liesbeth Hop en Bamber Delver €19,95, HUB Uitgevers.